

НОВ, ПЪРВИ ПО РОДА СИ ЧЕТИРИЕЗИЧЕН ТЕМАТИЧЕН РЕЧНИК

Крейчова, Е., Сталянова, Н. & Сорока, О. (2016). *Кратък тематичен речник на българския, чешкия, полския и украинския език*. София: Парадигма. 154 с., ISBN:978-954-326-282-3

Иван П. Петров

Медицински университет – Пловдив

Краткият тематичен речник на българския, чешкия, полския и украинския език е първото по рода си издание у нас, което представя по ясен, систематичен и *паралелен* начин лексиката на четирите близкородствени езика. Книгата се явява незаменим спътник не само за всеки славист, занимаващ се с някои от четирите езика, които речникът покрива, но и за всеки изкушен от сходствата им – колкото близки, толкова понякога и далечни.

Авторките на изданието (Елена Крейчова – чешка и българска част, Надежда Сталянова – полска част, Оля Сорока – украинска част) са изтъкнати преподаватели в Софийския университет и в Масариковия университет, Бърно, Чехия. Представени са над 2600 основни пълнозначни думи в 21 тематични групи, сред които: дом, семейство, време (астрономическо и метеорологично), свободно време и забавления, работа, образование, човешко тяло, хранене, градът и селото, търговия и услуги, транспорт и пътуване, изкуство и култура, държава и общество, икономика, вяра и религия, земята, растения, животни, околна среда, Вселената. Всяка от тези теми е разбита допълнително на отделни подтеми, което улеснява читателя по-лесно да се ориентира в разглеждането на семантичното поле. Представените лексеми често се въвеждат в словосъчетания, маркирани с по-дребен шрифт. Така се улеснява заучаването не само на дадената дума, но и създаването на определен семантичен

обхват в съзнанието на учащия. Изданието е съобразено с Европейската езикова рамка и покрива лексикалната основа за нивата А1 – В1 (начинаещи – средно напреднали). Това превръща речника в ценно помагало за всеки учащ, който желае да сертифицира познанията си по някой от езиците. Появата на подобен речник, съобразен с определена езикова рамка и сертификационната политика на ЕС, напътява за все още не добре разработената учебна литература по дадените езици, особено в българска среда. Особено ценна черта на изданието, която искам да подчертая, е графичното отбелязване на подвижното и непредсказуемо ударение не само в украинската, но и в българската част. За съжаление, все по-често учебните пособия за изучаване и на двата езика *спестяват* ударенията на читателя, респективно учащия, може би изхождайки от факта, че те по-скоро се възприемат при контакт с жив носител на езика, отколкото визуално. Това обаче често е в ущета на немалък брой обучаеми, за които липсата на графичното отбелязване на подвижното ударение (в руски, български и украински) намалява значително ефективността на пособието при какъвто и да е вид самоподготовка. Именно затова изписването на ударенията в представения речник заслужава особена похвала. На читателя, изучаващ някои от представените езици, е спестена граматичната информация при основните лексеми (като окончанието за родителен падеж единствено число в чешки, полски и украински и множественото число и членната форма в български, второто лице на глаголите и при четирите езика), вероятно за да не се претовари текстът. От тази гледна точка, речникът би бил полезен за читатели, които имат някакви основни граматични познания, т.е. не са *абсолютни* начинаещи.

Речникът определено ще бъде изключително ценно и полезно пособие не само за студентите по славянска филология, но и особено за чуждестранните студенти, изучаващи български, а така и за преподавателите по български език като чужд. Това, което можем да си пожелаем, е в някое от следващите издания, които съм убеден, че ще последват, да бъде включена и колонка на английски (защо не и руски), за да стане този труд достъпен за още по-широка аудитория читатели, и най-вече учащи.

FIRST OF ITS KIND QUADRILINGUAL THEMATIC DICTIONARY

✉ **Dr. Ivan P. Petrov**

Department of Languages and Specialized Training
Medical University – Plovdiv
15-A, Vasil Aprilov Blvd.
4002 Plovdiv, Bulgaria
E-mail: ivan.petrov.ae@gmail.com